

POVIJESNI PREGLED TALIJANSKE KNJIŽEVNOSTI

II Dio. Dall'età dell'Arcadia ai giorni nostri

Nositelj kolegija: doc. dr. sc. Roberta Matković

Asistent: dr.sc. Fioretti Fabrizioo

Konzultacije: Svakog radnog dana uz predhodnu najavu e-mailom

Sve dodatne informacije na web stranici www.unipu.hr/index.php?id=883

ECTS: 3; Broj sati: 45 (3P – 0S – 0V)

Pohađanje je nastave obvezno. Tolerira se 30% izostanaka (dopuštena su **4 izostanka**). Na završnom se usmenom ispitu može pristupiti na kraju semestra, samo ako se tijekom semestra ostvarilo minimalno 15% ocjene.

Sudjelovanje u nastavi ocjenjuje se na sljedeći način:

0% = Ne dolazi na predavanja

5% = Izostaje 4 puta

7% = Izostaje 3 puta

9% = Prisustvuje predavanjima, izostaje 2 puta

10% = Prisustvuje predavanjima i pokazuje visok stupanj zainteresiranosti za kolegij

Tijekom semestra polažu se **dva kolokvija**, svaki **iznosi 25%** od ukupne ocjene. U prvom dijelu kolegija (do 17. stoljeća), kolokvij obuhvaća: *le origini, il Duecento, Dante, Petrarca i Boccaccio*. (Završni ispit: *Umanesimo, Cinquecento, Barocco*).

Drugi kolokviji održava se u siječnju, tokom predzadnjeg predavanja, i obuhvaća razdoblja **Arkadije, Iluminizma, Neoklasicizma i Romaticizma**. Kolokviji je pismeni te nosi **25%** ocjene. Ocjenjuje se na sljedeći način.

manje od 50% točnih odgovora =	0%	ocjene
od 51% do 60%	=	13% ocjene
od 61% do 70%	=	16% ocjene
od 71% do 80%	=	19% ocjene
od 81% do 90%	=	22% ocjene
od 91% do 100%	=	25% ocjene

Završni ispit

manje od 50% točnih odgovora =	0%	ocjene
od 51% do 60%	=	20% ocjene
od 61% do 70%	=	25% ocjene
od 71% do 80%	=	30% ocjene
od 81% do 90%	=	35% ocjene
od 91% do 100%	=	40% ocjene

Ispitni rokovi

Dostupni su na web stranici www.unipu.hr/index.php?id=883

Prema **Pravilniku o ocjenjivanju** konačna se ocjena dobiva na sljedeći način:

A = 90 – 100%	5 (izvrstan) = 89 – 100% ocjene
B = 80 – 89,9%	4 (vrlo dobar) = 76 – 88% ocjene
C = 70 – 79,9%	3 (dobar) = 63 – 75% ocjene
D = 60 – 69,9%	2 (dovoljan) = 50 – 62% ocjene
E = 50 – 59,9%	

BIBLIOGRAFIA:

- AA.VV., *Il filo rosso*, Laterza, Bari, 2009 vol. 2,1
- AA.VV., *Il filo rosso*, Laterza, Bari, 2009 vol. 2,2
- AA.VV., *Il filo rosso*, Laterza, Bari, 2009 vol. 2,3
- AA.VV., *Il filo rosso*, Laterza, Bari, 2009 vol. 3,1
- AA.VV., *Il filo rosso*, Laterza, Bari, 2009 vol. 3,2
- AA.VV., *Il filo rosso*, Laterza, Bari, 2009 vol. 3,3
- Armellini G. – A. Colombo, *Letteratura Letterature*, Zanichelli, Bologna, 2009, vol 1
- Armellini G. – A. Colombo, *Letteratura Letterature*, Zanichelli, Bologna, 2009, vol 2
- Armellini G. – A. Colombo, *Letteratura Letterature*, Zanichelli, Bologna, 2009, vol 3
- Armellini G. – A Colombo, *Letterature Letterature (Antologia)*, Zanichelli, Bologna, 2009, D
- Armellini G. – A Colombo, *Letterature Letterature (Antologia)*, Zanichelli, Bologna, 2009, E
- Armellini G. – A Colombo, *Letterature Letterature (Antologia)*, Zanichelli, Bologna, 2009, F
- Armellini G. – A Colombo, *Letterature Letterature (Antologia)*, Zanichelli, Bologna, 2009, G
- Armellini G. – A Colombo, *Letterature Letterature (Antologia)*, Zanichelli, Bologna, 2009, H
- Guglielmino S., *Guida al Novecento*, Principato, Milano, 1993
- Salinari C., *Sommario di storia della letteratura italiana*, Editori Riuniti, Roma, 1980, vol.3, str. 403 – 412

Na hrvatskome jeziku:

ČALE F. - ZORIĆ M., *Talijanska književnost*, u IV. svesku *Povijesti svjetske književnosti*, Mladost, Zagreb, 1974, str. 104 – 208.

Savjetuje se i čitanje barem jedne knjige o povijesti Italije:

- Procacci G., *Povijest talijana*, Barbat, Zagreb, 1996
- Salvatorelli L., *Sommario della storia d'Italia*, Einaudi, Torino, 1955

KRATKI SAŽETAK KNJIŽEVNIH, DRUŠTVENIH I POVIJESNIH RAZDOBLJA ITALIJE

1590 – 1680 MANIERISMO E BAROCCO

1690 – 1740 ETÀ DELL'ARCADIA

1740 – 1789 ILLUMINISMO

1789 – 1815 NEOCLASSICISMO

1815 – 1860 ROMANTICISMO

1860 – 1870 SCAPIGLIATURA

1870 – 1920 VERISMO

1880 – 1900 DECADENTISMO

1900 – 1920 CREPUSCOLARISMO

1909 – 1920 FUTURISMO

1930 – 1940 ERMETISMO

1945 – 1955 NEOREALISMO

1960 – NEO - AVANGUARDIE

1963 – IL GRUPPO '63

BRZI PREGLED TALIJANSKE KNJIŽEVNOSTI

TALIJANSKA KNJIŽEVNOST PRVE POLOVICE XVIII STOLJEĆA

U književnom smislu misli se na razdoblje koji se razvija od 1690. godine do 1740. godine i koji je poznatiji kao ETÀ DELL'ARCADIA. Najvažniji autor tog vremena je PIETRO TRAPASSI poznatiji kao PIETRO METASTASIO (1698 – 1782). Najvažnije njegovo djelo je *DIDONE ABBANDONATA*. Isto tako moraju se spomenuti i djela *OLIMPIADE*, *ATTILIO REGOLO* te njegove *RIME*.

U tom periodu mora se spomenuti i napuljski autor i filozof GIAMBATTISTA VICO (1668 – 1744). Njegovo najpoznatije djelo je *SCIENZA NUOVA* no moraju se spomenuti i *DE ANTIQUISSIMA ITALORUM SAPIENTIA EX LINGVAE LATINAE ORIGINIBUS ERUENDA* te *ORAZIONI INAUGURALI* od kojih moraju se spomenuti *DE NOSTRI TEMPORIS STUDIORUM RATIONE*.

TALIJANSKA KNJIŽEVNOST KROZ DRUGU POLOVICU XVIII STOLJEĆA

U književnom smislu, misli se na razdoblje koji se razvija od 1740 do Francuske Revolucije (1789. godine) i koji je poznatiji u cijelom svijetu kao ILLUMINISMO. Iluminizam je rođen u Francuskoj sa autorima kao Voltaire, Rousseau i Diderot i u vrlo kratkom vremenu raširio se je kroz cijelu Europu.

Glavni autori talijanskog Iluminizma:

CARLO GOLDONI (1707 – 1793) (*Momolo cortesan, La donna di garbo, Il teatro comico, La locandiera, I rusteghi, Memoires*)

GIUSEPPE PARINI (1729 – 1799) (*Il dialogo sopra la nobiltà, Il giorno, Le odi*)

VITTORIO ALFIERI (1749 – 1803) (*Saul, Mirra, Antigone, Rime, Misogallo*)

CESARE BECCARIA (1738 – 1794) (*Dei delitti e delle pene*)

Najpopularniji memoar tog vremena je *Storia della mia vita* **Giacoma Casanove**.

TALIJANSKA KNJIŽEVNOST IZMEĐU XVIII I XIX STOLJEĆA

Ovo razdoblje poznato je kao NEOCLASSICISMO i se razvija u Italiji od 1789. godine (Francuska Revolucija) do pada Napoleonea 1815. godine.

Glavni autori tog razdoblja su:

VINCENZO MONTI (1754 – 1828) (*Lettera al signor Montgolfier*)

UGO FOSCOLO (1778 – 1827) (*Le ultime lettere di Jacopo Ortis, Dei sepolcri, All'amica risanata, A Zacinto*)

TALIJANSKA KNJIŽEVNOST KROZ PRVU POLOVICU XIX STOLJEĆA

Sa književne strane to razdoblje se naziva ROMANTICISMO te se razvija od 1815. godine do 1861. godine.

Glavni autori tog vremena:

ALESSANDRO MANZONI (1785 – 1873) (*I promessi sposi, Cinque maggio, Marzo 1821*)

GIACOMO LEOPARDI (1798 – 1837) (*Idilli, Grandi idilli, Operette morali, Zibaldone*)

TALIJANSKA KNJIŽEVNOST OD UJEDINJENJA ITALIJE (1861) DO XX STOLJEĆE

1861 – 1871 Italija se ujedini i postane država.

Kroz ovo doba razvili su se sljedeći književni žanrovi:

- **LA SCAPIGLIATURA (1860 – 1870)** se odnosi isključivo na poseban način pisanja poezije. Glavni autori tog književnog žanra su: Emilio Praga, Arrigo Boito, Giovanni Camerana, Carlo Dossi.

- **IL VERISMO (1870 – 1920)** se odnosi isključivo na novi okus pisanja romana i se je razvio, u većini, na Siciliji. Ključni autor Verizma je **GIOVANNI VERGA (1840 – 1922)** od kojeg ćemo se sjetiti njegov “Il ciclo dei vinti” te romani tog ciklusa: *I Malavoglia, Mastro - Don Gesualdo* te makar sljedeće novele: *L'amante di Gramigna, La lupa, Rosso malpelo, La roba*.

Još autora Verizma: **LUIGI CAPUANA, FEDERICO DE ROBERTO.**

Velikani tog vremena izvan Scapigliature i Verizma su:

- **GIOSUÈ CARDUCCI (1835 – 1907)** (*Juvenilia, Odi Barbare, Rime Nuove*)

- **GIOVANNI PASCOLI (1855 – 1912)** (*Myricae, Canti di Castelvecchio, Primi Poemetti, Nuovi Poemetti*)

- **GABRIELE D'ANNUNZIO (1863 – 1938)** Romani: *Il Piacere, Le Vergini delle Rocce, Il Fuoco*. Tragedije: *La Gioconda, Francesca da Rimini* Poezija: *Canto Novo, Le Laudi del Cielo, del Mare, della Terra, e degli Eroi*. Od tog skupa izdvaja se najpoznatiji skup D'Annunzia to jest *Alcyone*.

TALIJANSKA KNJIŽEVNOST KROZ XX STOLJEĆE

PRVA POLOVICA XX. STOLJEĆA.

Što se tiče poezije imamo razvitak različitih stavova prema tom pisanju:

- **1900 – 1920 CREPUSCOLARISMO**

Guido Gozzano

Sergio Corazzini

Marino Moretti

- **1909 – 1920 FUTURISMO:**

Filippo Tommaso Marinetti (Otac Futurizma) *Manifesto tecnico del Futurismo; Manifesto del Futurismo*

Aldo Palazzeschi

Ardengo Soffici

Guillaume Apollinaire

Corrado Govoni

Od 1914 do 1918 Prvi svjetski rat.

Što se tiče romana ovo je doba posebno zbog dva velika autora:

- **ITALO SVEVO** (ETTORE SCHMITZ) (1861 – 1928)

Romani: *Una vita, Senilità, La coscienza di Zeno.*

- **LUIGI PIRANDELLO** (1867 – 1936)

Romani: *Il Turno, Il fu Mattia Pascal, I vecchi e i giovani, Uno, nessuno e centomila*

Kazalište: *Sei personaggi in cerca d'autore, Così è (se vi pare), Enrico IV*

1922 – 1943 ROĐENJE I KRAJ FAŠIZMA. 1939 - 1945 DRUGI SVIJETSKI RAT.

Između dva svjetska rata imamo razvitak, od 1930 do 1940, **ERMETIZMA** koji se odnosi na poseban način pisanja poezije. Najpoznatiji autori ovog žanra su **SALVATORE QUASIMODO** (Nobel za književnost 1959. godine) i **Mario Luzi**

Između dva rata počnu pisati tri od najvažnijih pjesnika talijanske književnosti XX stoljeća koji su, isto tako, razvili i modernu liriku:

- **UMBERTO SABA** (1883 – 1957) *Il Canzoniere*

- **GIUSEPPE UNGARETTI** (1888 – 1970) *L'Allegria*

- **EUGENIO MONTALE** (1896 – 1981) *Ossi di seppia*

DRUGA POLOVICA XX. STOLJEĆA

1948 ROĐENJE TALIJANSKE REPUBLIKE

1945 – 1955 NEOREALISMO.

- **Cesare Pavese:** *Paesi tuoi, La luna e i falò, La casa in collina.*

- **Vasco Pratolini:** *Il quartiere, Cronache di poveri amanti.*
- **Elio Vittorini:** *Uomini e no, Conversazione in Sicilia, Il garofano rosso.*
- **Alberto Moravia:** *Gli indifferenti, La ciociara.*
- **Francesco Jovine:** *Signora Ava, Le terre del Sacramento.*
- **Corrado Alvaro:** *Gente in Aspromonte.*
- **Carlo Levi:** *Cristo si è fermato a Eboli.*
- **Ignazio Silone:** *Fontamara.*
- **Leonardo Sciascia:** *Il giorno della civetta, A ciascuno il suo, Todo modo.*
- **Pier Paolo Pasolini:** *Ragazzi di vita, Una vita violenta, La meglio gioventù.*

Kroz ovo doba pisali su i sljedeći važni autori:

- **ITALO CALVINO** (1923 – 1985) Sa romanima: *Il sentiero dei nidi di ragno, Il visconte dimezzato, Il barone rampante, Il cavaliere inesistente, Marcovaldo.* Jako je bitno, što se tiče opće književne teorije, njegovo remek djelo *Se una notte d'inverno un viaggiatore.*
- **CARLO EMILIO GADDA** (1893 – 1973) Autor jednog od najvažnijih krimića talijanske književnosti: *Quer pasticciaccio brutto de via Merulana*
- **GIUSEPPE TOMASI DI LAMPEDUSA** (1896 – 1957) Koji je autor svijetsko poznatog romana *Il Gattopardo*